

»Det känns fantastiskt hedrande att svenska folket vill ha mig i riksdagen. Jag har fått mandat och ansvar att genomföra det jag har forskat om i ett långt liv: Att se till att folk inte slås ut, genom att skolan och arbetslivet blir bättre anpassade till människan, inte tvärtom«, säger Lennart Levi här hemma i villan i Sollentuna, lite matt efter valturnén.

gressen ska man fokusera på fem områden: Hälsokillnader mellan befolkningsgrupper, kost och motion, alkoholpolitik, trafik och hälsa samt mental hälsa, som sedan ska behandlas på ministernivå. Man får hoppas att finländarna hinner göra något av det, de har bara ett halvår på sig innan ordförandeskapet är slut.

Han är kritisk mot att sjukvården så ensidigt är inriktad på medicinsk behandling.

– Idag kan prevention inte mäta sig i konkurrensen med behandling. Det finns inte heller något helhetsgrepp kring hälsan. Jag ska arbeta för att sjukvården blir mer folkhälsoinriktad.

Agneta Borgström

agneta.borgstrom@lakartidningen.se

Foto: Urban Orzolek

Hon vill ha samarbete mellan specialitetsföreningarna

Ta käl på äldrediskrimineringen i samhället! Ungefär så kommer folkpartisten Barbro Westerholms första motion i riksdagen att rubriceras. Hon riktar också en uppmaning till specialitetsföreningarna runt de äldre.

Barbro Westerholm är själv 73 år men kallar sig inte pensionär. Hon är i högsta grad arbetande. Förra året avgick hon efter sex år som ordförande i Sveriges Pensionärsförbund, och snart tar hon för andra gången plats i riksdagen.

Läkartidningen når henne på mobilen när hon är på väg att plocka upp tre barnbarn på dagis. Ett oavlönat arbete vid sidan om. Den första motionen ska handla om bland annat just det. Äldres ideella arbetsinsatser.

Till exempel utförs sjuttio procent av äldreården av anhöriga, säger hon. Det borde synas i nationalräkenskaperna och det kommer hon att motionera om.

– Då tror jag att synen på de äldre som tärande skulle raderas ut. Förslaget finns inte med i något av alliansens pro-

Närståendes våld mot äldre är ett dolt problem, enligt Barbro Westerholm. Det är en av de frågor hon ska ta itu med i riksdagen.

Foto: Björn Larsson Rosvall

gram, men jag kan väcka motionen själv.

Över huvud taget bör de äldre ses som en resurs i samhället. Själv tycker hon att mycket bara blir lättare med åren och ökad livserfarenhet. ➔

Pensionsåldern ska vara flexibel. Samtidigt måste de äldre få mer makt över sina liv, kunna välja boendeform. Och de fem partierna bakom pensionsreformen, allianspartier och socialdemokraterna, borde analysera effekterna på pensionsnivåerna i relation till lönerna.

En annan fråga som hon ska lyfta är våld och övergrepp mot äldre. Förövaren kan vara make, maka eller barn. Eller vårdpersonal.

– Det är mycket vanligare än man tror. Och en gammal mamma anmäler inte sin son. Det är jätteviktigt att vården får kunskap i hur man upptäcker de här fallen.

Det finns inte mycket skrivet i Sverige om problemet, men enligt Barbro Westerholm talar mycket för att det är av lika stor vidd som i många andra länder där frågan är mer diskuterad, till exempel Storbritannien och Kanada. Motsvarande regelverk som gäller vid tecken på ska-

der på barn borde införas rörande äldre, anser hon.

Mer forskningsmedel och forskning kring alla medicinska insatser för äldre måste också fram. Ett vårdområde där det finns lite evidens.

– Vi måste ju göra rätt saker. Det rinner ut pengar.

Folkpartiet vill ha en ökad satsning med 10 miljarder kronor. Hur hela alliansen ställer sig återstår att se.

I anknytning till det vill Barbro Westerholm uppmana de specialitetsföreningar som finns runt den äldre patienten, främst allmänmedicinen, geriatrikerna och internmedicinen, att tillsammans ta fram ett program för den multisjuka patienten. De måste samverka och inte arbeta »i stuprör«, som de gjort för mycket hittills, tycker hon.

– Föreningen er! Då kommer politikerna att lyssna när det gäller resurser. Och lyssna på brukarna, ta kontakt med pensionärsorganisationer, Demensförbundet och andra. Då tror jag man kan få fram ett bra program.

Senast hon själv träffade en patient var sommaren

»Föreningen er! Då kommer politikerna att lyssna när det gäller resurser. Och lyssna på brukarna, ta kontakt med pensionärsorganisationer, Demensförbundet och andra. Då tror jag man kan få fram ett bra program.«

1961 på Karolinska sjukhuset. Under sommaren utgick nämligen ingen doktorandlön från farmakologen. Så då vikarierade hon. För just Lennart Levi faktiskt. Han var en mer erfaren läkare än hon och just därför minns hon att hon faktiskt hade en sak som hon kunde lära honom: hur man tappar vätska ur lungsäckar. Sedan blev det inga fler patienter för Barbro Westerholms del.

I stället blev det en karriär inom forskning, statliga verk och politik. På meritlistan står bland annat generaldirektör för Socialstyrelsen 1979–1985, adjungerad professor i läkemedelsepidemiologi och riksdagsledamot 1988–1999

Elisabet Ohlin

elisabet.ohlin@lakartidningen.se

LT nr 21–22 i år. Läkartidningen träffade några av de närmare 50 läkare som kandiderade till riksdagen.

Uppsving för e-postkonsultation i Danmark

Danska patienter är allt flitigare med att kontakta sin läkare via e-post. Antalet e-postkonsultationer har femdubblats på bara ett år.

Nästan hälften av alla danska läkare erbjuder idag rådgivning via e-post. I storstäderna är andelen ännu större.

Från den 1 april 2003 har det varit möjligt för privatpraktiserande läkare att erbjuda e-postkonsultation. Idag är servicen frivillig, men från och med nästa avtalsperiod med början den 1 januari 2009 måste läkarna tillhandahålla e-postkonsultation.

Initiativet och uppbyggnaden av e-postkonsultation har skett i samverkan mellan de

praktiserande läkarna och det danska Sundhedsministeriet.

Senaste kvartalet uppgick antalet e-postkonsultationer till 70 000, enligt statistik från Praktiserende Lægers Organisation, PLO.

För att skydda och säkra kommunikationen från intrång får patienterna oftast gå in till sin läkare via den stora offentliga sjukvårdsportalen <http://www.sundhed.dk>.

– Patienten får i samband med sin inledande kontakt en särskild pinkod eller en engångskod som ska användas för att senare logga in för att se läkarens svar. En del läkare erbjuder också kommunikation via egen webbplats. Nå-

gra sekretessproblem har än så länge inte förekommit, konstaterar Henrik Dibbern, vice ordförande i PLO.

Han fortsätter:

– Det diskussionen handlar om nu bland läkarna är vilka etiska gränser som ska finnas med hänsyn till den information som skickas. En del menar att det är ok att skicka ett känsligt provsvar via e-post, andra inte. Här kommer säkert att beslutas om en gemensam policy när systemet och användandet mognat.

Vad upplever läkarna som den största fördelen med e-postkonsultation?

– De känner att e-post avlastar inkommande samtal under den traditionella tele-

fontiden varje morgon. Dessutom kan de i vissa fall ge standardiserade svar på e-postfrågor, till exempel i samband med provsvar eller vaccinationsrådgivning.

Finns det något negativt med ökade e-postkontakter med patienterna?

– Vi får ju se upp så att det inte blir för betungande att hantera inkommande e-post. Men för större kliniker och hårt bokade läkare är tjänsten avgjort en stor fördel, tycker Henrik Dibbern.

Johan Erichs
frilansjournalist

Läs även artikel om e-postkommunikation mellan läkare och patienter i glesbygd i Läkartidningen nr 5/2003.

Läkare blev upphovsrättshjältar

Helsingborgsläkarna Per och Astrid Björgell fick årets ALIS-pris »Upphovsrättens hjältar« vid bokmässan i Göteborg förra veckan. De fick priset för sin upphovsrättsliga kamp mot förlaget Studentlitteratur om rättigheterna till texten i den medicinska fackboken Jourläkarboken som de skrev för 24 år sedan.

Boken har kommit ut i nya utgåvor trots att paret har velat dra sig ur samarbetet med förlaget. I december väntas tvisten avgöras av Lunds tingsrätt.

Den ideella föreningen ALIS grundades 1995 av Svenska Journalistförbundet, Sveriges Dramatikerförbund, Sveriges Författarförbund och Sveriges Läromedelsförfattares Förbund och bevakar upphovsmännens rättigheter och intressen. •

Pneumokockvaccinering av barn rekommenderas

Alla små barn bör vaccineras mot pneumokocker, anser Smittskyddsinstitutets referensgrupp för vaccinfrågor, Refvac. Vaccinering bör ske vid tre, fem och tolv månaders ålder.

Vaccin verksamt även på små barn har på senare år utvecklats. Sådant så kallat 7-valent vaccin har på senare år också inkluderats i vaccinationsprogrammen i flera andra länder, bland annat Norge.

Enligt hälsoekonomiska studier i Norge uppvägs vaccinationskostnaderna av minskade kostnader på grund av de medicinska vinsterna. Vaccinering kan också minska spridningen av antibiotikaresistenta bakterier, argumenterar Smittskyddsinstitutet. •

Totalt abortförbud föreslås i Polen

Polska högerpartiet »League of Polish Families« vill förbjuda all abort i landet genom en ändring i den polska konstitutionen. Livet ska skyddas från och med befruktningsögonblicket.

Svenska EU-parlamentarikern Eva-Britt Svensson (v), vice ordförande i EU-parlamentets kvinnoutskott, har tillsammans med Francis Wurtz, ordförande för vänstergruppen i EU-parlamentet, skrivit ett öppet protestbrev till Polens president, senat och parlament med uppmaning att stoppa förslaget, med hänvisning till kvinnors mänskliga rättigheter. •

annons